

MODULE 1

กฎหมายคือ โครงสร้าง พื้นฐานของตลาด

TOPICS

1. กฎหมายคืออะไร และทำไมนักเศรษฐศาสตร์ต้องสนใจ
2. โครงสร้างของระบบกฎหมายไทย
3. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และนิติกรรม
4. กลไกบังคับใช้กฎหมายเพื่อสนับสนุนการทำงานของสิทธิ
5. บทสรุป กฎหมายในฐานะโครงสร้างพื้นฐานของตลาด

Law of Zeus

1. กฎหมายคืออะไร และทำไมนักเศรษฐศาสตร์ต้องสนใจ

ในทางนิติศาสตร์

- กฎหมาย = แบบแผนความประพฤติของคนในสังคมที่มีกระบวนการบังคับที่เป็นกิจจะลักษณะ (สมยศ เชื้อไทย, 2567)
- กฎหมายจึงแตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคมอื่น

แบบแผนทางสังคมอื่น

🧑 ต่อคิวซื้อกาแฟ

แซงคิว → คนอื่นตำหนิ

มีแรงกดดันทางสังคม

กฎหมาย

🚦 หยุดรถเมื่อไฟแดง

ฝ่าไฟแดง → ถูกปรับ

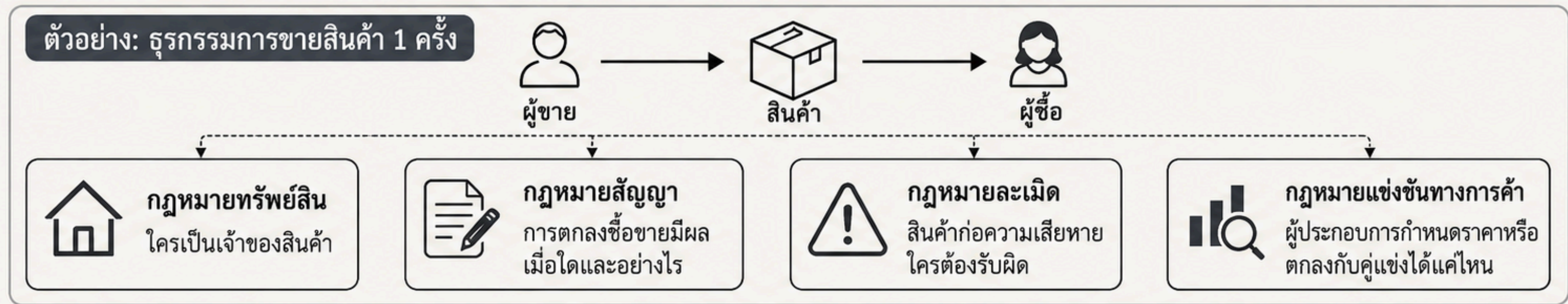
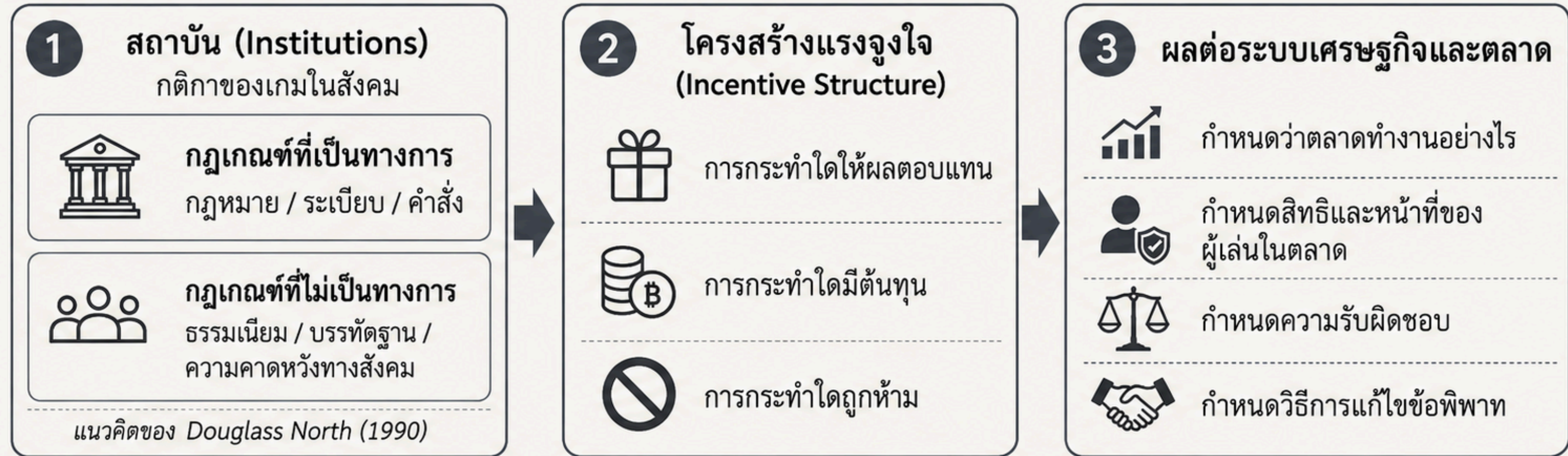
โดนตำรวจจับปรับเงิน

ในทางเศรษฐศาสตร์

- กฎหมายทำหน้าที่เป็นสถาบัน สิ่งใดๆ ก็ตามที่สังคมสร้างขึ้นมาใช้แก้ไขปัญหา
- สถาบันจึงเป็นโครงสร้างที่กำหนดกฎเกณฑ์การเล่นเกมนของตัวแสดงต่างๆ ในสังคม
ในฐานะโครงสร้างสิ่งจูงใจ (incentive structure)

1. กฎหมายคืออะไร และทำไมนักเศรษฐศาสตร์ต้องสนใจ

 ธุรกิจเดียวจึงอยู่ภายใต้กฎหมายหลายชั้นพร้อมกัน และแต่ละชั้นล้วนส่งผลต่อแรงจูงใจของผู้เล่นในตลาด

2. โครงสร้างของระบบกฎหมายไทย

ระบบกฎหมายไทย

กฎหมายเอกชน

- ควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน
- ครอบคลุมทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล
- ทำหน้าที่เติมช่องว่างหรือกำหนดกรอบขั้นต่ำ
- กฎหมายสำคัญ = ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.)
- ประเด็นหลัก = นิติกรรม-สัญญา
หนี้ ละเมิด และทรัพย์สิน

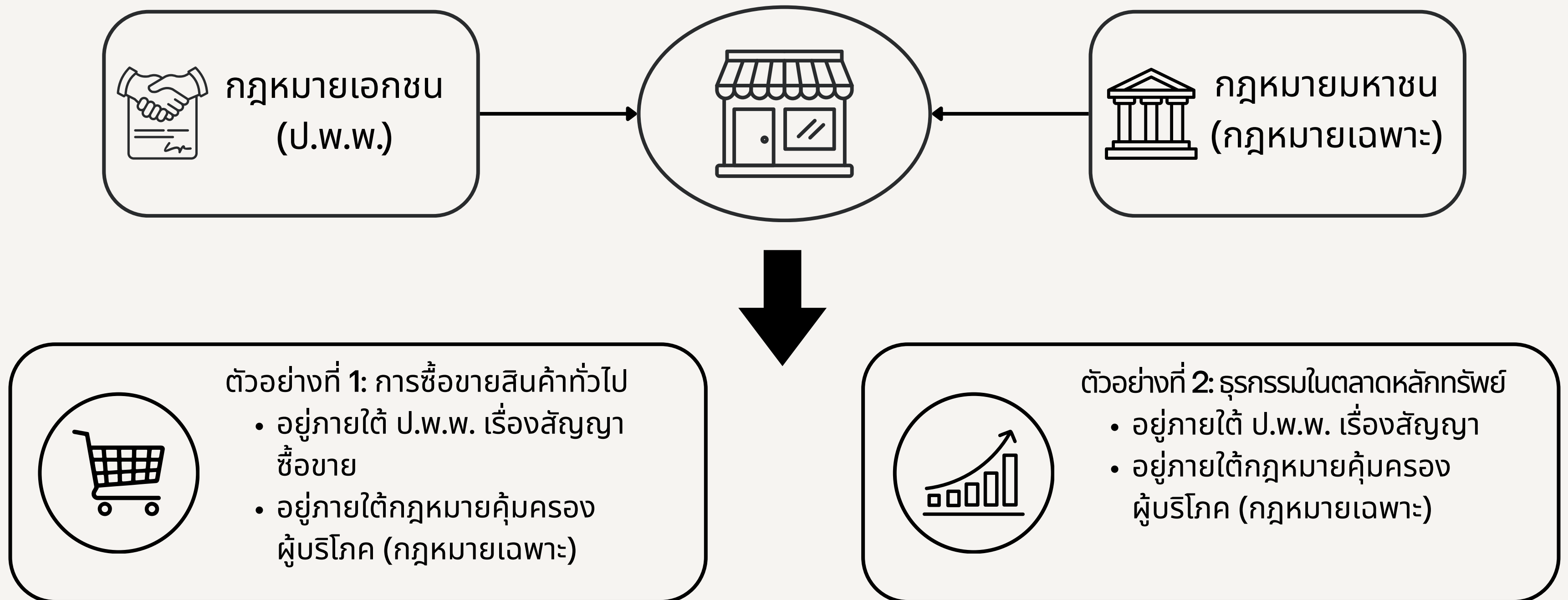
กฎหมายมหาชน

- ควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ และรัฐกับเอกชน
- รัฐอยู่ในสถานะที่เหนือกว่าเอกชน
- รัฐมีอำนาจกำกับ บังคับ และลงโทษ
- เกี่ยวข้องกับตลาดโดยตรง
 - การแข่งขันทางการค้า
 - คุ้มครองผู้บริโภค
 - หลักทรัพย์ฯ
 - ภาษีอากร

2. โครงสร้างของระบบกฎหมายไทย

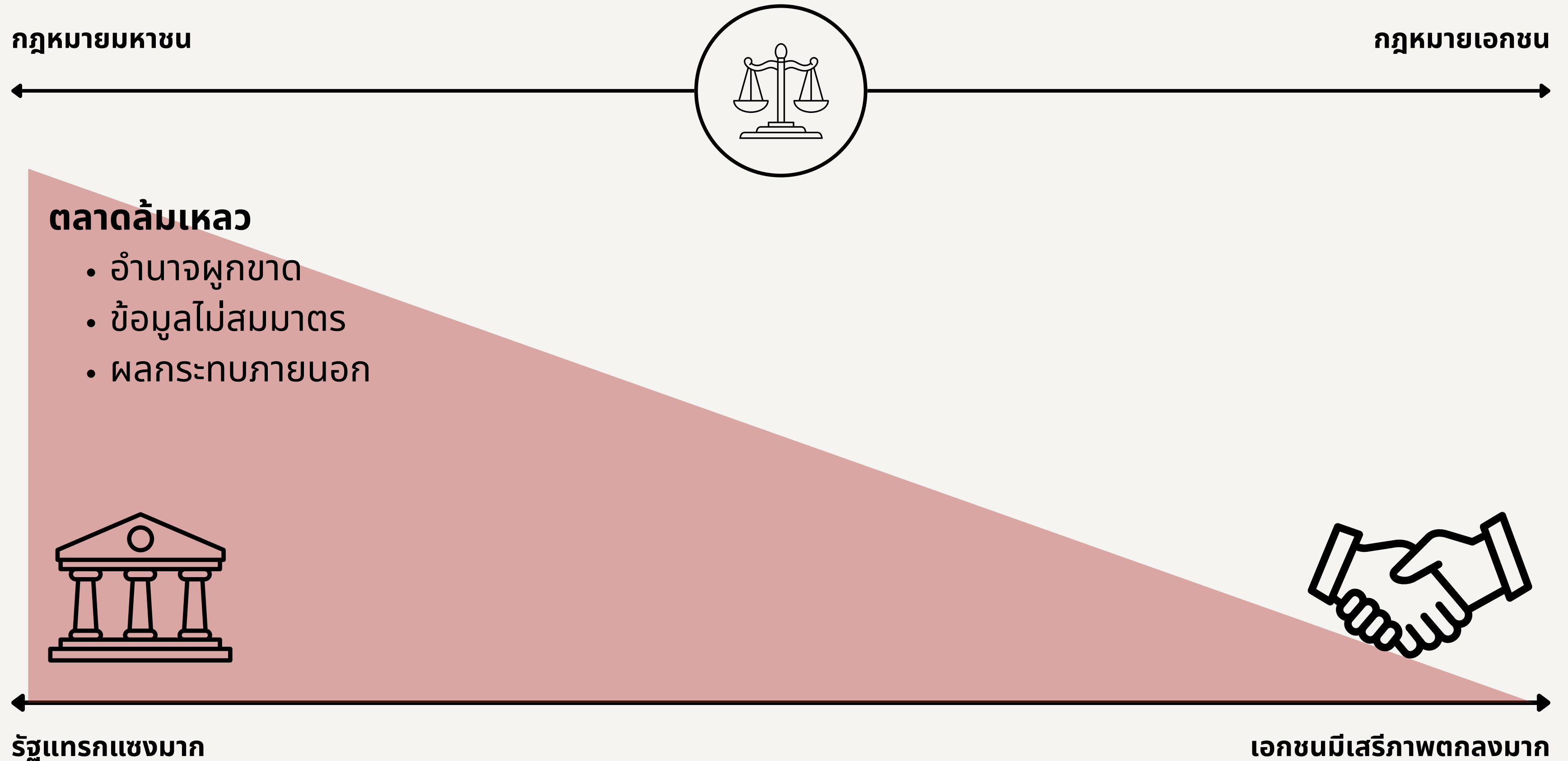
ตลาดอยู่ภายใต้กฎหมายทั้งสองสาขาพร้อมกัน

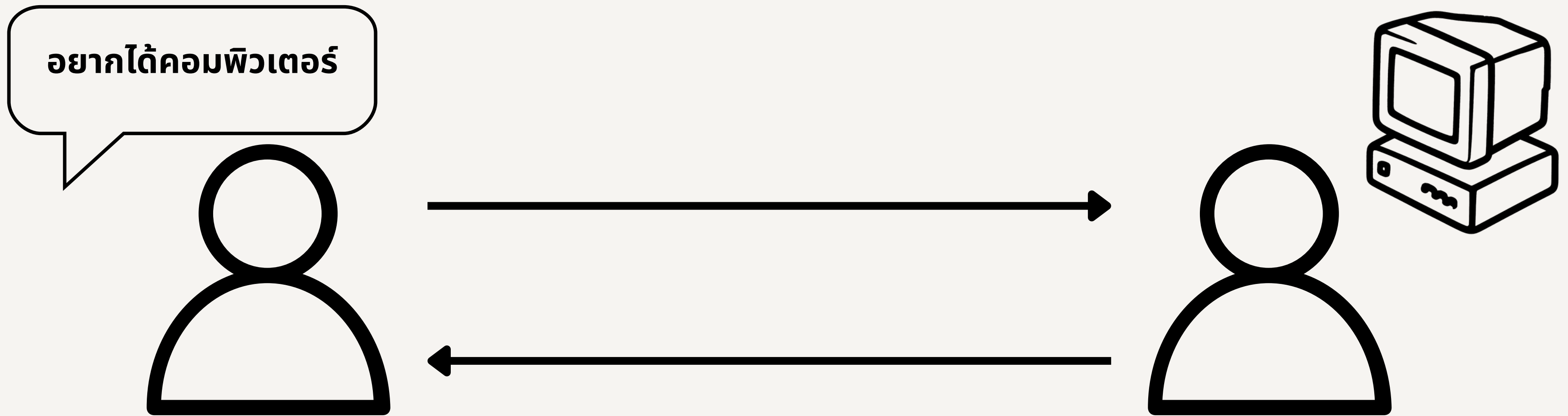

Source: MGR Online

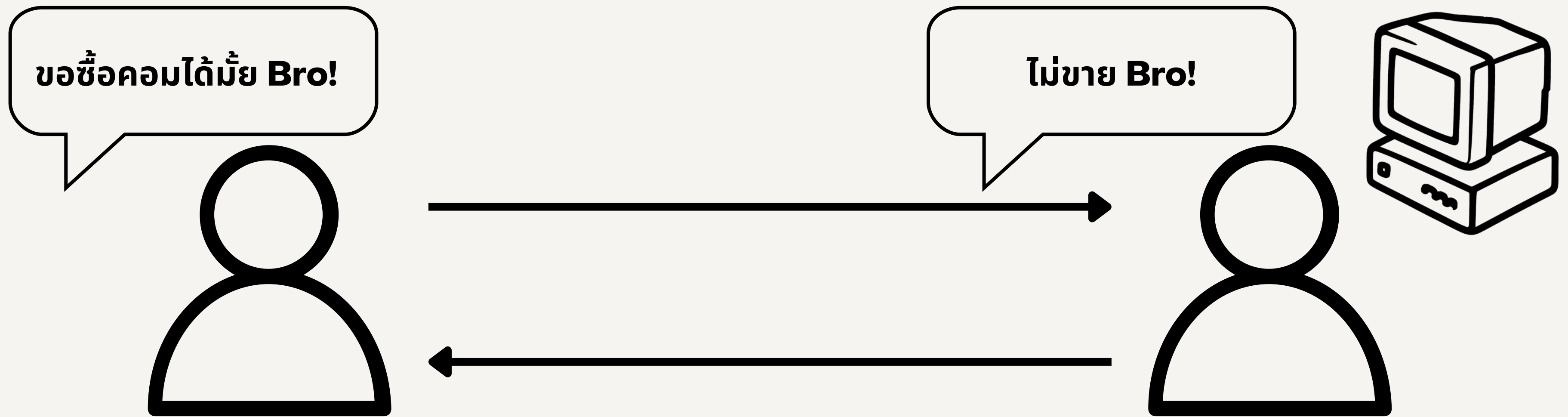
2. โครงสร้างของระบบกฎหมายไทย

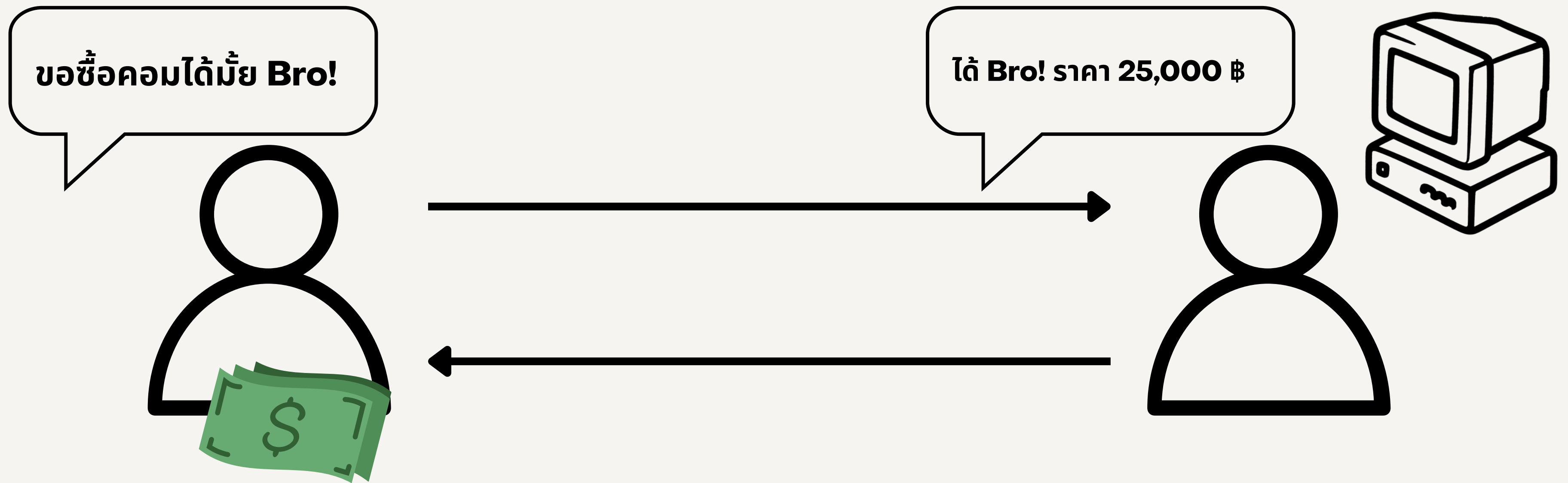
3. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิ์ หน้าที่ และนิติกรรม

3. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิ์ หน้าที และนิติกรรม

3. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิ์ หน้าที และนิติกรรม

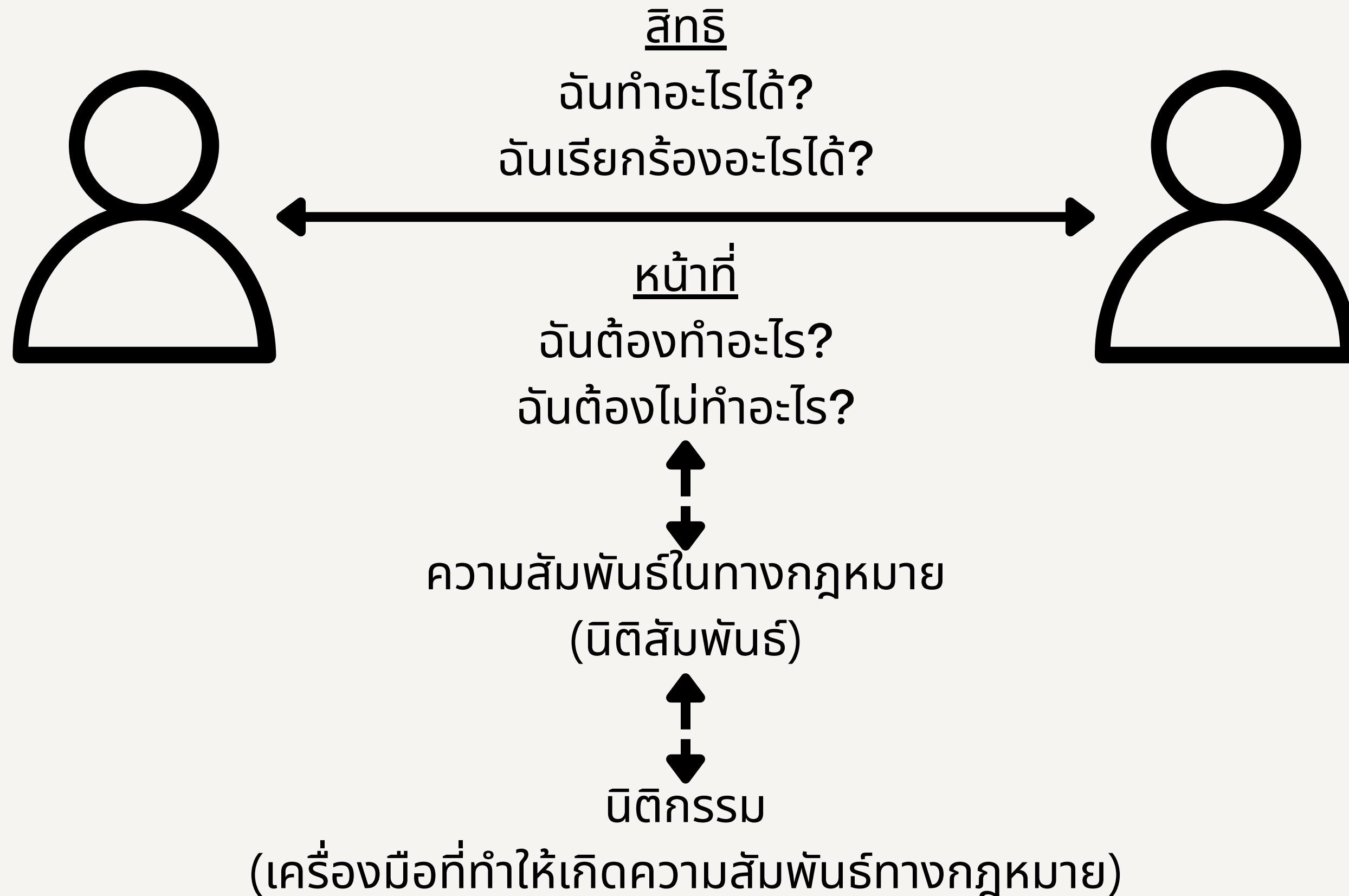

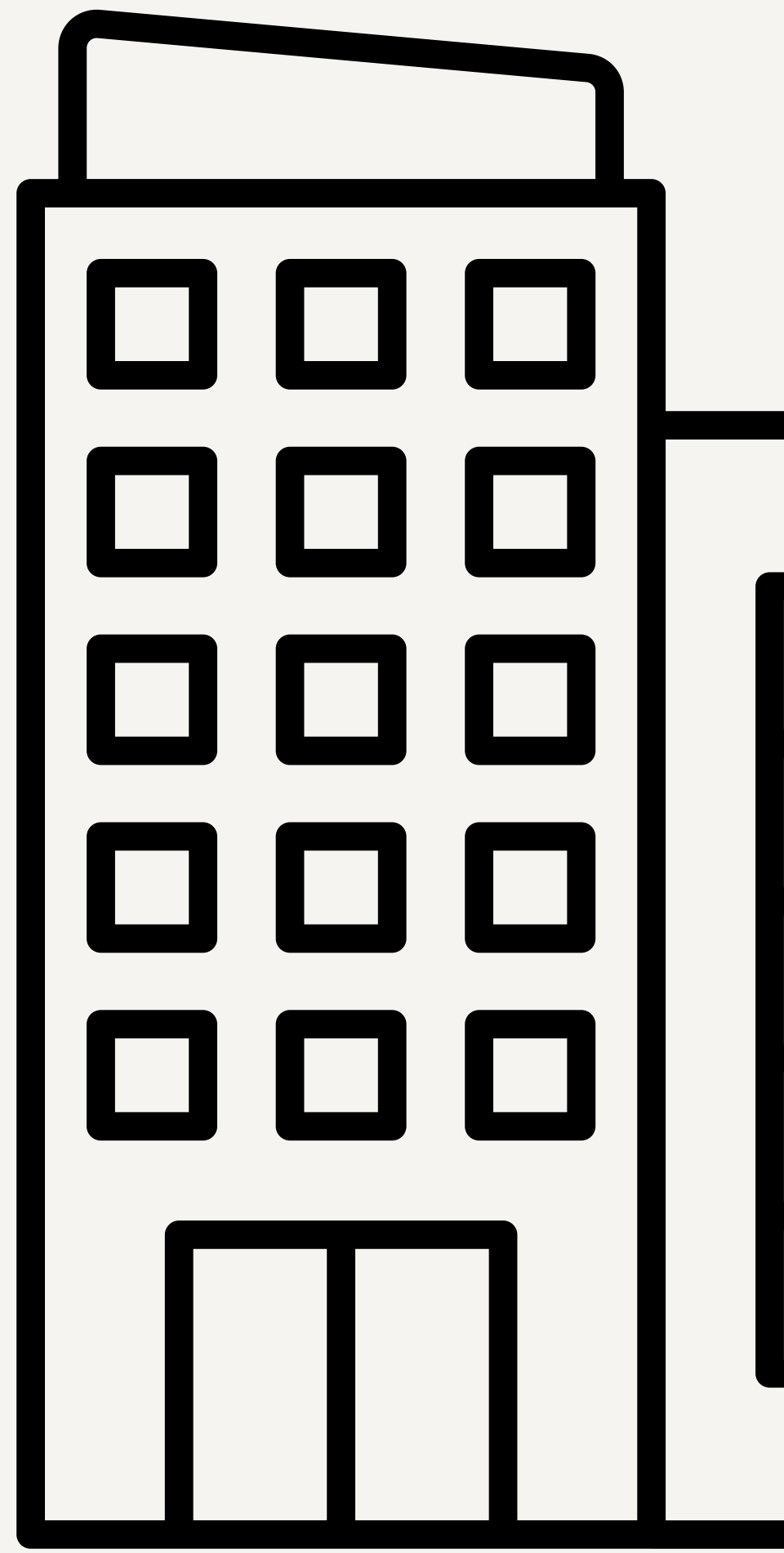
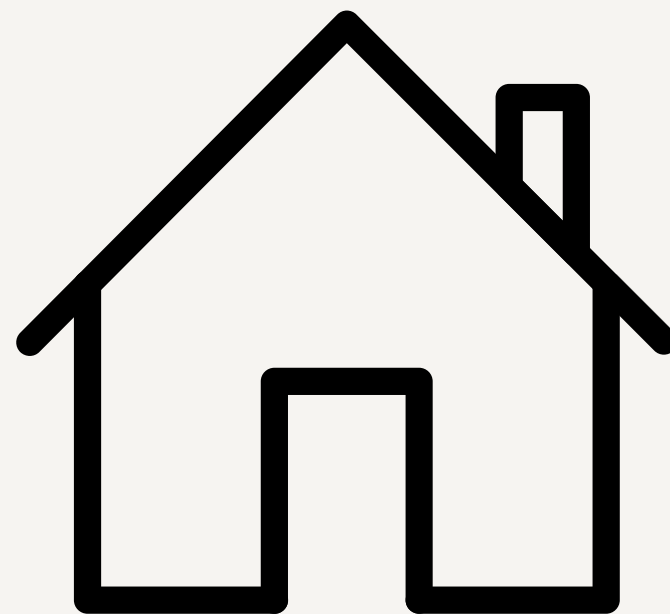
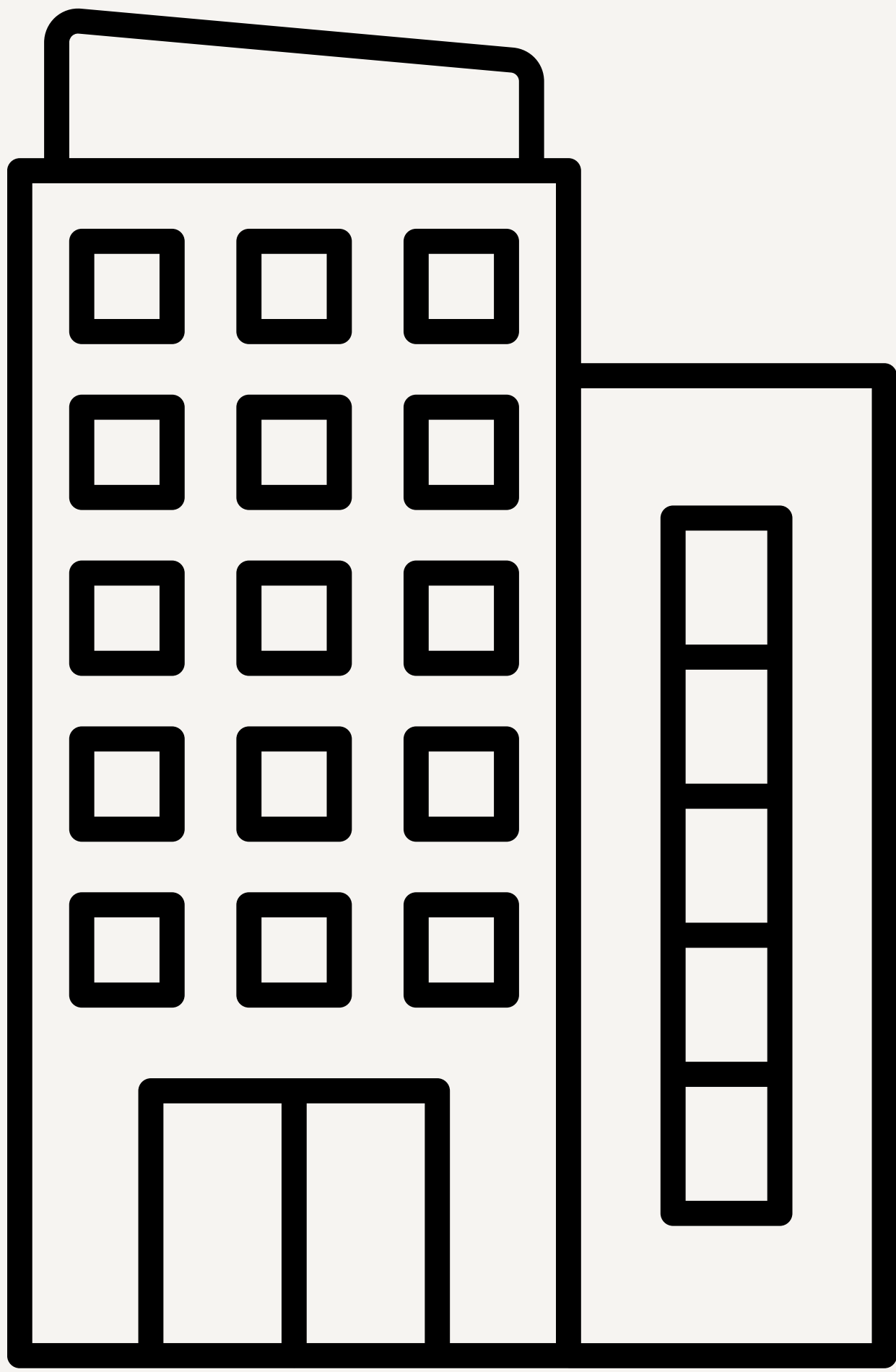
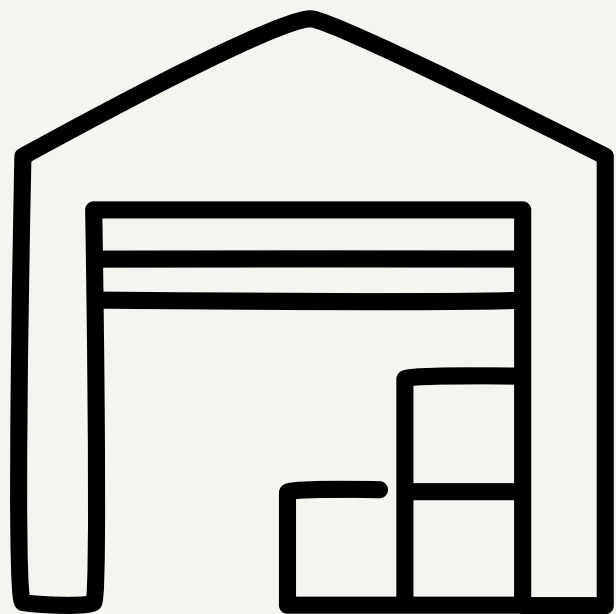
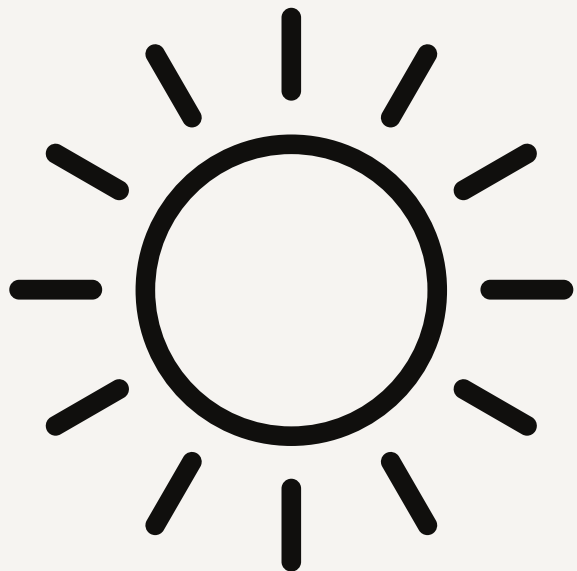
3. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ และนิติกรรม

นิติกรรม

(เครื่องมือที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางกฎหมาย)

3. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และนิติกรรม

4. กลไกบังคับใช้กฎหมายเพื่อสนับสนุนการทำงานของสิทธิ

